

- 1 In the הרכבתו - והבאתו - וחתיכת יבלתו דוחין את R' Eliezer משנה that carrying the קרבן, bringing it from outside the תחום, and cutting its warts off, which are מכשירי קרבן פסח can all be done on Shabbos. Our גמרא begins by focusing on two challenges to ר' אליעזר, one from ר' יהושע and the other from רבי עקיבא:

מלפני:

ר' אליעזר

הרכבתו - והבאתו - וחתיכת יבלתו

CUTTING Bringing from CARRYING
its warts off OUTSIDE the תחום the קרבן

מכשירי קרבן פסח
דוחין את פלגו

- 2 מצוה - even according to ר' אליעזר that there is no מצוה of שמחת יום טוב, we should say a קל וחומר - if we allow real מלאכה to be done on יום טוב, even for non מצוה needs, such as אוכל and still do not allow מכשירי אוכל נפש that could have been done before יו"ט - even איסורים דרבנן. Therefore on Shabbos when only מלאכה for the sake of the mitzvah of קרבן פסח is permitted, we certainly should not allow מכשירי קרבן פסח that could have been done before שבת!
- ורבי אליעזר שבות דמצוה עדיף ליה
R' Eliezer would respond that יום שבות is not permitted for יום טוב needs because they are non-מצוה needs, but a שבות for קרבן פסח is a מצוה need and therefore permissible.

אמר רב אשי
ר' אליעזר
Even according to ר' אליעזר that there is no מצוה of שמחת יום טוב, we should say a קל וחומר

יום טוב מלאכה We ALLOW for non-מצוה needs	קרבן פסח בשבת מלאכה We ALLOW ONLY for a מצוה פסח
Do NOT allow מכשירי אוכל נפש	Should NOT allow מכשירי קרבן פסח

ורבי אליעזר
שבות דמצוה עדיף ליה

מכשירי אוכל נפש Non-מצוה is not permitted	מכשירי קרבן פסח מצוה is permitted
---	---

- 3 מכשירי קרבן פסח that maybe we only allow AFTER the פסח but not those that come BEFORE the קרבן פסח because – שמה ימצא זבח פסול ונמצא מחלל שבת למפרע – Maybe the קרבן will turn out to be פסול and all the preparatory work would have been שבת חילול for nothing.

ר' עקיבא

Maybe we only allow מכשירי מצוה AFTER the קרבן פסח

But NOT מכשירי מצוה BEFORE the קרבן פסח!

למאן ימצא זבח פסול ונמצא מחלל שבת למפרע

- 4 ר' אליעזר responds
- אי הכי משחט נמי לא נשחט
If we are concerned the קרבן would be פסול we should not Shecht it at all.
Instead עקיבא argues that perhaps we only allow מכשירי מצוה AFTER the קרבן because once שבת has been compromised for the actual קרבן we can continue to compromise it for מכשירי מצוה, but BEFORE the קרבן פסח is brought we cannot be דוחה Shabbos for מצוה מכשירי מצוה.

4

ר' אליעזר
אי הכי
משחט נמי לא נשחט!
We should not Shecht it at all?

ר' עקיבא
Argues

We only allow מכשירי מצוה AFTER
Once שבת has been compromised we may continue

But מכשירי מצוה BEFORE
Cannot be דוחה שבת

- 5 ...השיב רבי עקיבא ואמר
In the משנה, R' Akiva compared violating an איסור דרבנן to do טומאה of the חטאת on a person whose seventh day of טומאה is on ערב פסח, which is a legitimate מצוה need, to violating an איסור דרבנן to bring a קרבן פסח, which is also a legitimate מצוה need. He argued that just like it is אסור to do the חטאת, it is also אסור to do מכשירי מצוה of the קרבן.

5

השיב רבי עקיבא ואמר...
Just like... So too...
החטאת of חטאת אסור
מכשירי קרבן פסח אסור

- 6 ר' אליעזר responded that sprinkling is, in fact, מותר.
Because if שחיטה which is a מלאכה דאורייתא is מותר - מותר which is only an איסור דרבנן should of course be מותר.

R' Akiva responded that we could have just as easily run the comparison in the opposite direction - if חטאת which is only an איסור דרבנן, may not be done on שבת, than certainly שחיטה which is a מלאכה דאורייתא may not be done -

6

ר' אליעזר
החטאת is, in fact, מותר!

ר' עקיבא responded, we could have also compared in the opposite direction

Just like... Certainly...
החטאת of חטאת אסור
שחיטה of קרבן פסח אסור

- 7 Obviously, though, ר"ע clearly knows that שחיטה may be done on שבת בשחל בשבת - based on במועדו -

7

Obviously,
ר' עקיבא clearly knows
שחיטה
on **ערב פסח שחל בשבת**
מותר
במועדו

- 8 The Gemara offers two explanations of what ר' עקיבא meant to say:

- אמר עולא -
ר' עקיבא had previously learned from ר' אליעזר that הוזהר to enable somebody to eat תרומה may not be done on שבת, and was suggesting that this indicates that even איסורים דרבנן are sometimes not permitted for the sake of a מצוה.
ר' אליעזר thought he was asking about הוזהר to enable a קרבן פסח, which he holds is actually מותר to do on שבת.
The difference is - because הפרשת תרומה itself is not שבת דוחה, whereas הקרבת קרבן פסח itself is שבת דוחה.

8

1

אמר עולא

ר' עקיבא	ר' אליעזר
Learned from ר' אליעזר	Thought ר' עקיבא was asking
הוזהר To enable one to eat תרומה	הוזהר To enable a קרבן פסח
איסורים דרבנן for a מצוה	איסורים דרבנן for a מצוה
אסור לבת מן	אסור לבת מן
אסור לבת מן	אסור לבת מן
THE DIFFERENCE IS	THE DIFFERENCE IS
הפרשת תרומה itself	הקרבת קרבן פסח itself
NOT דוחה שבת	IS דוחה שבת

- 9 ר' אליעזר understood that ר' עקיבא was trying to remind ר' עקיבא that he had previously taught that הוזהר even for קרבן פסח is שבת דוחה to do on שבת.

9

2

רבה

ר' אליעזר was trying to remind ר' עקיבא
that he had previously taught
קרבן פסח even הוזהר
is שבת דוחה on שבת

- 10 - הוזה מאי טעמא לא דחיא שבת
The Gemara asks what would be the problem with doing this on Shabbat? After all, it is merely an איסור דרבנן which should be allowed לצורך מצוה?

- אמר רבה גזירה שמא יטלנה ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים
Rabbah explains that we are concerned that he might carry it four אמות in a רשות הרבים which would actually be an איסור דאורייתא!

10

הוזה
מאי טעמא לא דחיא שבת?
An איסור דרבנן
should be allowed לצורך מצוה?

אמר רבה
גזירה שמא יטלנה
ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים

איסור
דאורייתא

- 11 The Gemara asks that ר' אליעזר holds את השבת מצוה דוחין את השבת even when it involves an איסור דאורייתא, and therefore even carrying four אמות would be מותר?

11

?

ר' אליעזר

מכשירי מצוה
דוחין את השבת

Even an
איסור דאורייתא

- 12 After some discussion the Gemara answers:
There are two מצוות in פסח -
הקרבת הפסח - which is מעכב -
If one did not bring a פסח he obviously did not fulfill his obligation.
איש לפי אכלו, - as Rashi says; - מעכב - which is not אכילת הפסח -
There is a Mitzvah to eat from the פסח, but if one did not eat from the פסח, he was nevertheless יוצא the מצוה of הקרבת הפסח.
Therefore, ר' אליעזר only allows מכשירי מצוה to facilitate הקרבת הפסח, but does not allow מכשירי מצוה to facilitate אכילת הפסח.
Therefore, ר' אליעזר does not allow הוזה, because it does not prevent him from fulfilling the מצוה of הקרבת הפסח, it only prevents him from being מקיים the מצוה of אכילת הפסח, which is not מעכב.

12

מצוות 2
in
קרבת פסח

הקרבת הפסח אכילת הפסח

מעכב NOT מעכב

איש לפי אכלו ר' אליעזר איש לפי אכלו

NOT ALLOWED ALLOWED

הוזה
Prevents אכילה

- 13 As Rava explains;
 קסבר רבי אליעזר שוחטין וזורקין על טמא שרץ
 - והוא הדין לטמא מת בשביעי שלו
 We may Shecht the פסח for someone who could become
 טהור by the evening to be able to eat from the פסח - And
 even if he did not end up eating from the פסח since we
 do not allow הוזה, he was יוצא the Mitzvah of הפסח.

13

רבא

קסבר רבי אליעזר
 שוחטין וזורקין על טמא שרץ
 והוא הדין לטמא מת בשביעי שלו

We may Shecht
 the פסח
 for someone
 who could
 become טהור
 by the evening

Even if he
 didn't end up
 eating it

Since we
 do not allow
 הוזה

He was יוצא
 הקרבת הפסח

- 14 Even though he cannot eat the פסח קרבן without the
 sprinkling, this would not be considered an example of
 Shechting the פסח - שלא לאוכליו - for people who cannot eat it -
 Because the problem of שלא לאוכליו is only regarding
 לחולה ולזקן דלא חזי
 People who are old or sick and are physically unfit to eat
 from the קרבן, but here
 - מיחזי חזי תקוני הוא דלא מתקן
 He is considered fit, because he could have done הוזה, at least
 מדאורייתא.

14

שלא לאוכליו!

שלא לאוכליו

Is only... But here...

לחולה ולזקן דלא חזי מיחזי חזי
 תקוני הוא דלא מתקן

- 15 The Gemara continues with the Mishnah
 - כלל אמר רבי עקיבא
 disagrees with ר' אליעזר who allows מצוה to be
 done on שבת, and rules;
 כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת
 - שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת דוחה את השבת
 Whatever can be done before Shabbos - such as transporting
 the animal - does not override the Shabbos.
 It is only those Melochos that cannot be done before
 Shabbos - such as the שחיטה - that override the Shabbos.
- rules similarly regarding מילה, and in both
 cases
 - אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי עקיבא
 We Pasken like רבי עקיבא -

15

כלל אמר רבי עקיבא

שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת דוחה את השבת

כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת

SIMILARLY BY
 ברית מילה

אמר רב יהודה אמר רב
 הלכה כרבי עקיבא

- 16 The Gemara explains the need to point this out in both cases, because each has a חומרא which the other does not have, based on which we might think that even מכשירי מצוה should be דוחה שבת.
- הקרבנות הפסח has a חויב כרת, which מילה of a child does not have.
- ברית מילה has the unique significance of - נכרתו עליה י"ג בריתות
- Thirteen covenants were made over it.

16

We need to point this out in both cases:

ברית מילה	Because, each has a	הקרבנות הפסח
נכרתו עליה י"ג בריתות	חומרא	חויב כרת